

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2021-815

14.9.2021

DNB Livsforsikring AS (Pensjon, Personal)

Livsforsikring/uføredekninger/pensjon

Livrente – krav om utbetaling av avsetningsbeløp/flytteverdi oppgitt i kontoutskrift.

Forsikrede var omfattet av en pensjonsavtale med dekning også for ektefelle og barn via medlemskap i A. Som følge av nye skatteregler ble avtalen endret i 2009 og det ble opprettet en livrente for videre sparing. Begge avtalene var tegnet på kollektiv tariff. Saken reiste spørsmål om forsikrede i tillegg til avtalte ytelser også hadde krav på å få utbetalt avtalenes avsetningsbeløp/flytteverdi. Nemnda bemerket at det fremgikk av forsikringsbeviset hvilke ytelser forsikrede hadde krav på, herunder at kontoutskriften ikke ga forsikrede krav på ytelser utover det som fremkom av forsikringsbeviset. Nemnda tok ikke stilling til om selskapets behandling og beregninger for det aktuelle produktet var i samsvar med de tariffene som var meldt til Finanstilsynet. Nemnda kunne heller ikke vurdere/kontrollere om selskapets kontoføring/kontoutskrift for avtalen var korrekt. Selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om utbetaling av avsetningsbeløp oppgitt i kontoutskrift tilknyttet en livrenteavtale.

Av mottatte dokumenter fremgår at forsikrede (f. 46 – ektefelle f. 1948) i 1986 tegnet en foreningspensjon via en organisasjon A. Fra selskapets beskrivelse av avtalene siteres:

Som medlem av (...) tegnet klager en foreningspensjon i 1986 i daværende Forenede Liv, et tilbud som var frivillig og likt for alle medlemmene av foreningen. Avtalen var tegnet på kollektiv tariff men på et individuelt grunnlag – individuell pensjonsavtale (IPA), som dermed ga forsikringstaker en bedre pris sammenlignet med avtaler på individuell tariff. For gifte medlemmer etterlattepensjonsdel var den tilknyttet en obligatorisk dekning for etterlatte (ektefelle og barn). Avtalen kan således deles inn i to deler: En individuell pensjonsavtaledel og en (ektefelle(barn)). Avtalen har senere vært tilknyttet flere selskaper på grunn av fusjoner, og er nå tilknyttet DNB Livsforsikring AS. ... I 2009 ble avtalen endret som følge av nye skatteregler. IPA ble utstedt som fripolise og det ble samtidig opprettet en ny livrente for videre sparing ... for at medlemmet skulle kunne opprettholde opprinnelige ytelser. Av kundehensyn ble det valgt å tilby livrenter med samme rabatt, tariffgrunnlag, vilkår og beregning av premie som for tidligere IPA-avtale.

Av mottatt forsikringsbevis (avtale ...8000) datert 13.2.12, for livrente for medlemmer av A, fremgikk at avtalen omfattet livrente uten tilbakebetaling med starttidspunkt 1.1.12 og opphørsdato 1.1.21. I tillegg omfattet avtalen ektefelle – og barnerente med opphørsalder 77 år og 21 år (utbetales ved forsikredes død). Av mottatt kontoutskrift for Kollektiv foreningspensjon (avtale ...7000) datert 2020 fremgikk at avtalen omfattet alderspensjon frem til 1.1.22 og ektefelle – og barnepensjon med opphørsalder 77 år og 21 år hvis forsikrede faller fra.

Etter at forsikrede mottok kontoutskrift (avtale ...8000) i april 2020 for 2019, hvor gjenstående deknings, avsetninger og saldo fremkom, oppsto det tvist med selskapet mht. om forsikrede ved avslutningen av utbetalingsperioden hadde krav på å få utbetalt oppgitt tilleggssavsetning/flytteverdi. Av kontoutskriften fremkom bl.a. hvilke beløp som var sikret. I tillegg

fremkom en rekke øvrige beløp, bl.a. i punktene 9 og 11 som hadde opplysninger om saldo inkludert tilleggsavsetninger (flytteverdi) på ca. kr 34 000. I brev datert 14.9.20 mottok forsikrede informasjon fra selskapet om at siste utbetaling fra avtalen ville være 1.1.21. I brev datert 21.9.20 tok forsikrede opp med selskapet det han mente var misforhold mellom resterende utbetalinger og kontoutskriftens oppgitte flytteverdi, en differanse på ca. kr 21 000. Samme type faktaopplysninger (andre beløp) og problemstillinger fremkom også av kontoutskrift for den kollektive foreningspensjonen (avtale ...7000).

Det var en omfattende korrespondanse mellom forsikrede og selskapet knyttet til hvilke ytelser forsikrede eventuelt hadde krav på basert på fremlagte kontoutskrifter.

Forsikrede har i det vesentlige anført at differansen mellom oppgitte flytteverdi/avsetning i kontoutskriften og mottatte utbetalinger skal utbetales. Forsikrede aksepterer ikke at beløpet "konfiskeres" av selskapet.

Selskapet har i hovedsak anført at det rettslige utgangspunktet i saken er forsikringsavtalen og at det vil fremgå av forsikringsbevisene hvilke ytelser forsikrede har krav på, jf. fremlagte bevis datert 13.2.12. Forsikringsavtalen omfatter både livrenteutbetaling med garantert rente og en etterlattforsikring (risikodekninger). Avtalen er etablert med utgangspunkt i en kollektiv tariff som ble tilbudt medlemmer av den aktuelle forening. Selskapets tariffer for de aktuelle produkter er meldt Finanstilsynet i samsvar med reglene i forsikringsvirksomhetsloven. Hensynet bak en kollektiv tariff er videre at risikoen for selskapet fordeles på kollektivet slik at premien også blir lavere og lik for alle medlemmer med samme dekning. Det betyr at selv om avtalen er individuell, beregnes risikoavsetningene etter et forsikringsteknisk sannsynlighetsprinsipp for kollektiv tariff, som innebærer at det ikke innhentes data som alder og kjønn på etterlattdekningene. Selskapet har derfor ingen forutsetning for at saldo skal stå i null etter at ektefelle har fylt 77 år og barn har fylt 21 år. Saldo som fremkommer av kontoutskriften vil derfor omfatte både oversikt over deknings, avsetninger og saldo på avtalen. Saldo skal dekke både årlige ytelser og avsetninger for eventuelle fremtidige forpliktelser for risikodekningene. Dersom de årlige ytelsene har opphørt og det ikke oppstår et forsikringstilfelle for etterlattepensjon eller andre risikodekninger, vil derfor saldoen tilfalle forsikringsfellesskapet for aktuelle produkt.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken gjelder spørsmål om forsikrede har krav på å få utbetalt avtalenes avsetningsbeløp.

Hvilke ytelser forsikrede har krav på er regulert i forsikringsavtalen, og fremgår av forsikringsbevisene. Aktuelle forsikringsavtale omfatter både livrenteutbetaling med garantert rente og en etterlattforsikring. Forsikringsavtalen er etablert med utgangspunkt i en kollektiv tariff. Forsikrede har slik nemnda ser det fått utbetalt det han har krav på i henhold til forsikringsbeviset. Det bemerkes at kontoutskriften ikke gir forsikrede krav på ytelser utover det som fremkommer av forsikringsbeviset.

Nemnda legger til grunn at selskapets tariffer for de aktuelle produkter er meldt Finanstilsynet i samsvar med reglene i forsikringsvirksomhetsloven. Det følger av forsikringsvirksomhetsloven § 3-7 annet ledd at "Finanstilsynet skal føre kontroll for å påse at de pristariffer som benyttes er i samsvar med reglene gitt i medhold av §§ 3-3 til 3-5, og at premieberegningen skjer i samsvar med reglene gitt i § 3-6."

Twister knyttet til selskapets premietariffer, herunder beregninger som fremkommer av kontoutskriftene, faller utenfor nemndas mandat. Dette følger av nemndas saksbehandlingsregler pkt. 1 som fastsetter at tvister som hører inn under annen klageordning eller tilsynsmyndighet, ikke omfattes av mandatet.

Nemnda kan således ikke ta stilling til om selskapets behandling og beregninger for det aktuelle produktet, er i samsvar med de tariffer som er meldt til Finanstilsynet. Nemnda kan heller ikke vurdere/kontrollere om selskapets kontoføring/kontoutskrift for avtalen er korrekt.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Jane Ytreøy Grøndalen (selskapsrepresentant), Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).